

Spolno prenosive (venerične) bolesti su infekcije koje često, ako ne uvijek, prelaze sa osobe na osobu seksualnim kontaktom.

Budući da seksualni kontakt mikroorganizmima omogućuje da lako nađu novog domaćina, seksualnim se kontaktom mogu širiti vrlo različiti zarazni mikroorganizmi. Kreću se od mikroskopskih virusa, npr. virus humanog imunodeficita do vidljivih kukaca, npr. uš (vaška) na spolovilu. Prenos nekih spolno prenosivih bolesti ne zahtijeva prodiranje u spolni organ.

Premda spolno prenosive bolesti obično nastaju zbog vođenja vaginalnog, oralnog ili analnog seksa sa zaraženim partnerom, ponekad se mogu prenijeti ljubljnjem ili uskim dodiranjem tijela. Uzročnici nekih spolno prenosivih bolesti mogu se prenijeti hranom i vodom ili transfuzijama krvi, zagađenim medicinskim instrumentima ili iglama koje koriste narkomani.

Incidencija

Spolno prenosive bolesti su među najčešćim zaraznim bolestima u svijetu. Više od 250 miliona ljudi po cijelom svijetu, gotovo 3 miliona u SAD, svake se godine zarazi gonorejom. Broj oboljelih od sifilisa širom svijeta iznosi 50 miliona, a 400.000 u SAD. Druge spolno prenosive bolesti, kao što su trihomonijaza i genitalni herpes, vjerojatno su češće, ali kako doktor ne treba prijavljivati oboljele, brojevi su manje pouzdani.

Danas se liječenjem može brzo izliječiti većina spolno prenosivih bolesti i spriječiti njihovo širenje. Međutim, broj novih ili na liječenje otpornih varijanti starijih mikroorganizama uveliko se proširio, naročito sa sve većim putovanjima. Takva je pokretnost djelomično odgovorna za brzo širenje virusa humanog imunodeficita (HIV) koji uzrokuje AIDS.

Sprječavanje spolno prenosivih bolesti ovisi o popularisanju sigurnog seksa te osiguranju dobrih medicinskih uređaja za dijagnozu i liječenje. Edukacija ljudi o tome kako spriječiti spolno prenosive bolesti, posebno zagovaranje upotrebe prezervativa, je na niskom nivou.

Drugi aspekt suzbijanja nekih bolesti je traženje osoba koje su bile u kontaktu sa već

oboljelom osobom. Zdravstveni radnici bi trebali nastojati ući u trag i liječiti sve seksualne kontakte neke zaražene osobe. Ljudi koji su se već liječili ponovno se ispituju kako bi se potvrdila njihova izliječenost.

Najranije prepoznate spolno prenosive bolesti

- Meki ćankir
- Gonoreja
- Granuloma ingvinale

- Limfogranuloma venereum
- Sifilis

Kasnije otkrivene spolno prenosive bolesti

- Cervicitis uzrokovan klamidijama
- Stidne uši (uši, pedikulozis pubis)
- Kandidijaza spolnih organa (obično se ne prenosi seksualnim putem)
- Herpes spolnih organa
- Bradavice spolnih organa
- Zaraza HIV-om i AIDS
- Moluskum kontagiozum
- Ne gonokokni uretritis (često infekcija klamidijama ili mikoplazmama)

- Svrab
- Trihomonijaza

Bolesti koje se katkada mogu prenositi spolnim putem

- Amebijaza
- Kampilobakterioza
- Infekcija citomegalovirusom
- Giardijaza
- Hepatitis A i B
- Salmoneloza
- Šigeloza

Klasifikacija

Tradicionalno, u spolno prenosive ubrajaju se pet bolesti: sifilis, gonoreja, meki čankir, limfogranuloma venereum i granuloma ingvinale. Međutim, spolno se prenose mnoge druge bolesti uključujući genitalni herpes, hepatitis, moluskum contagiosum, pubične (stidne vaši) uši, svrab, infekcija HIV-om koja uzrokuje AIDS. Druge infekcije, uključujući salmonelozu i amebijazu ponekad se prenose prilikom spolne aktivnosti, ali se obično ne smatraju spolno prenosivim bolestima.

Spolno prenosive bolesti katkada se grupiraju po simptomima i znacima koje uzrokuju. Sifilis, genitalni herpes i meki čankir uzrokuju rane na koži i sluznicama koje oblažu vaginu ili usta. Gonoreja i klamidijske infekcije uzrokuju uretritis (upala i iscjedak iz uretre) u muškaraca, cervicitis (upala i iscjedak iz grlića maternice) u žena, zdjelične infekcije u žena i infekcije oka u novorođenčadi.